

DÜNYA GIDA ZİRVESİ '5 YIL SONRA'

10-14 Haziran 2002/Roma

TMMOB GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI RAPORU

10-14 Haziran 2002 tarihleri arasında yapılan ve Sn. Doç. Dr. Aykut AYTAÇ ile birlikte katıldığımız FAO'nun zirve toplantısına ait bilgiler ve değerlendirmelerimiz aşağıdadır.

Zirvenin geneline baktığımızda toplantıların 3 ayrı gruba hitaben yapıldığını izledik. Şöyle ki;

1. Devletin üst düzey siyasilerinin ve bürokratlarının katıldığı toplantılar,
2. Delege olarak seçilen bakanlık yetkililerinin ve bazı bürokratların katıldığı toplantılar,
3. NGO'ların (Non – Governmental Organization) ve CSO'ların (Civilation Society Organization) katılabildiği toplantılar. Bu toplantılarda da, bizlerden katılımcıdan çok izleyici konumunda olmamız istenmişti.

1 ve 2. grubun toplantılarına NGO ve CSO temsilcileri alınmamakta idi. Bu toplantılar sadece toplantılar sırasında yapılan ara ara yapılan kapalı devre TV yayınlarından izlenebiliyordu. Ara ara diyoruz, çünkü aynı anda bir çok toplantı yapıldığı için kendilerince önemli bulunan toplantılar yayınlanıyordu. TV'den izlediğimiz kadarıyla, bu toplantılarda; bugüne kadar yapılanlar ve ilerde yapılacaklar hakkında görüşler dile getirildi.

İşlenen diğer konu; gelişmiş ülkelerin sahip olduğu bilgi, tecrübe ve teknolojinin daha hızlı ve etkin şekilde 3. dünya ülkelerine aktarılması gerektiği ve bunun nasıl yapılacağı konusunda ülkelerin olaya katkılarının nasıl sağlanacağı idi.

GMO gibi Biyoteknolojik Uygulamaların etik kurallar çerçevesinde, gelişmemiş ülkelerin denek olarak kullanılmamaları ve sağlığa zararlı olmadığı tam anlamı ile kanıtlanmaksızın bu ülkelerde uygulanmaması üzerine görüşler sunuldu. Bir ülkede bu tür bir uygulamanın, o ülkenin tüm ekolojik dengesi ile oynayacağı ve geri dönüşü olmayan değişikliklere neden olacağı göz ardı edilmemelidir.

Gıda Kodeksi, uygulanabilirliği ve etkinliği diğer bir toplantı konusu idi. Bu toplantıda dile getirilen bazı görüşler gerçekten üzerinde düşünülmesi gereken görüşlerdi. Örneğin; insan sağlığının ve gıda güvenliğinin ön planda olması koşulu ile oluşturulacak ilkelerin çita yüksekliğinin ticareti engelleyecek seviyede olmaması gerektiği görüşünün dile getirilmesi.

Bu toplantılarda görüşülen konuların ve alınan kararların ileride rapor halinde sunulacağı bildirilmiştir.

Bazı ülke yetkililerinin değerlendirmeleri de bazı sıkıntıları içinde saklamaktaydı. Şöyle ki:

- İngiltere Tarım Bakanı, FAO toplantılarının zaman kaybı olduğunu dile getirdi.

- Bir diğer yetkili; "Bir tarafta gelişmiş ülkeler daha güvenli gıdayı nasıl elde edebilir ve tüketebiliriz" i düşünürken diğer tarafta "açlığı nasıl önleriz" in tartışılıyor olması FAO'nun ilginç yapısını oluşturmaktadır demektedir.

NGO ve CSO'ların toplantılarında ise genel olarak; 5 yıl önce yapılan zirvede uygulanmak üzere alınan kararlar ve bunlara ilişkin devletlerin bu kararların ne kadarının nasıl uygulandığı ve bu süre içinde yapılanlar sonrası alınan sonuçların değerlendirilmesi ile ilgili bilgi aktarılmakta idi.

DEĞERLENDİRME

Alınacak kararların tartışıldığı oturumlara katılmamızın, ancak bizim gibi demokratik kitle örgütlerinin de söyleyecek ve yarınlara yönelik uygulamalarda olumlu katkılarda bulunabileceğimiz göz ardı edilmektedir. Ancak "neler oluyor"u bilmemiz açısından FAO'nun NGO ve CSO'ları bazı toplantılara izleyici olsa bile davet etmesi olumlu bir gelişme.

Diğer NGO üyeleri de oluşturulacak programlarda ve geliştirilen politikalarda rol almıyor olmanın, değerlendirmelerde kendilerinden de bilgi alınmıyor olmasından rahatsızlıklarını dile getirmişlerdir.

Farklı ülkelerin NGO'larının bir araya getirilmesi düşünülmüş. Bu, yarın için olumlu bir gelişme, ancak uygulamada bu görüş içinde bir araya gelmelerinin yeterli olmadığı da gözlenmiştir.

Toplantıda ele alınan konular;

- su ve tarım
- kırsal kadının açlığı önlemede ki rolü
- kırsal alanların gelişim stratejisi ve dünya bankasının rolü ve etkinliğidir.

SONUÇ

Toplantıya çağrılmamızın bizde oluşturduğu heyecanla birlikte yapabileceğimiz şeyleri düşünerek yola çıkmamız ve orada karşılaştığımız durum son derece düş kırıklığı yaratmıştır. Ancak her ne olursa olsun böyle bir başlangıç ve böyle bir yerde var olduğumuzu kağıt üstünde bile olsa kayda geçirmek önemli bir sonuçtur.

Fikret OKANT - YK Üyesi